

DOI: 10.15421/151874

УДК: 351

Особливості державного регулювання у сфері розвитку малого та середнього бізнесу в Україні

Каюн С. В. Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

У статті обґрунтовано важливість формування сприятливого бізнес-середовища для розвитку суб'єктів національного малого та середнього підприємництва. Проаналізовано державні плани та програми розвитку малого і середнього бізнесу в Україні, визначено основні напрямки та очікувані результати їх досягнення. Окреслено ключові положення діючої Стратегії розвитку малого та середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року і здійснено оцінку її змістового наповнення. Досліджено результативність державної політики щодо стимулювання розвитку вітчизняного малого та середнього бізнесу в Україні. Окрема увага приділена досвіду економічно розвинених країн та визначено, що Україна потребує формування сприятливого бізнес-середовища для розвитку національного малого та середнього підприємництва. Досвід зарубіжних країн доводить, що саме суб'єкти малого та середнього бізнесу є базисом сталого розвитку держави, який забезпечує національне багатство за рахунок виробництва конкурентоспроможної продукції, створення робочих місць та підвищення рівня ефективної зайнятості населення, активізації інноваційного потенціалу країни, забезпечення її конкурентоспроможності на міжнародному ринку. Розглянуто концепцію Загальнодержавної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2014–2024 роки, визначено основні напрями подолання проблем розвитку малого та середнього бізнесу в Україні. Встановлено, що стратегічні державні ініціативи мають бути не результатом узагальнення попередніх проєктів та програм, а якісно новим планом дій щодо розвитку малого та середнього бізнесу. Акцентовано увагу на тому, що розвиток та розширення сектору малого й середнього підприємництва задекларовано одним із пріоритетів державної економічної політики в Україні. Важливим пріоритетом у розв'язанні першочергових завдань розвитку малого та середнього підприємництва визначено оптимізацію обтяжливих процедур державного регулювання, інструментом якого може бути дерегуляція, що повинна забезпечити покращення бізнес-клімату для малого підприємництва, на що спрямовується стаття.

Ключові слова: державне регулювання; державна політика; малий та середній бізнес; план заходів; концепція програми; стратегія; дерегуляція

Features of governing small and medium business development in Ukraine

Kaiun S.V. Dnipropetrovsk regional institute of public administration of National academy for public administration under the President of Ukraine

In the article the author substantiates the importance of forming a favourable business environment for the development of national small and medium businesses. State plans and programs for the development of small and medium business in Ukraine are analyzed; the main directions and expected results of their achievement are revealed. The key provisions of the Strategy for the development of small and medium business in Ukraine for the period until 2020 are determined and its content is analyzed. The effectiveness of the state policy on stimulating the development of domestic small and medium businesses in Ukraine is investigated. Particular attention is paid to the experience of economically developed countries, and it is determined that Ukraine needs to create a favourable business environment for the development of national small and medium enterprises. The experience of foreign countries shows that small and medium-sized businesses are the basis of sustainable development of the state, which provides national welfare due to production of competitive products, job creation and raising the level of effective employment of the population, activating the country's innovative potential, ensuring its competitiveness in the international market. The concept of the National Program for the Development of Small and Medium Enterprise for 2014-2024 is considered, and it is emphasized on the ways of overcoming the problems of small and medium business development. It has been stated that strategic initiatives should not be the result of generalization of previous projects and programs, but a qualitatively new action plan for the development of small and medium businesses. The attention is paid to the fact that the development and expansion of the business sector has been declared as a

one of the priorities of the state economic policy in Ukraine. Priority in addressing tasks regarding the solution of the issue of small and medium enterprises development is to overcome the burdensome procedures of state regulation, the instrument of which may be a deregulation, which should provide an improvement of the business climate for small business in the referral article.

Keywords: public regulation; public policy; small and medium business; action plan; program concept; strategy; deregulation

Особенности государственного регулирования в сфере развития малого и среднего бизнеса в Украине

Каюн С. В. Днепропетровский региональный институт государственного управления Национальной академии государственного управления при Президенте Украины

В статье обоснована важность формирования благоприятной бизнес-среды для развития субъектов национального малого и среднего предпринимательства. Проанализированы государственные планы и программы развития малого и среднего бизнеса в Украине, раскрыты основные направления и ожидаемые результаты их достижения. Определены ключевые положения действующей Стратегии развития малого и среднего предпринимательства в Украине на период до 2020 года и проанализировано ее содержание. Исследована результативность государственной политики по стимулированию развития отечественного малого и среднего бизнеса в Украине. Особое внимание уделено опыту экономически развитых стран и определено, что Украина нуждается в формировании благоприятной бизнес-среды для развития национального малого и среднего предпринимательства. Опыт зарубежных стран показывает, что именно субъекты малого и среднего бизнеса являются базисом устойчивого развития государства, обеспечивая формирование национального богатства за счет производства конкурентоспособной продукции, создания рабочих мест и повышения уровня эффективной занятости населения, активизации инновационного потенциала страны, обеспечения ее конкурентоспособности на международном рынке. Рассмотрена концепция Общегосударственной программы развития малого и среднего предпринимательства на 2014–2024 годы и отмечены основные пути преодоления проблем развития малого и среднего бизнеса. Установлено, что стратегические государственные инициативы должны быть не результатом обобщения предыдущих проектов и программ, а качественно новым планом действий по развитию малого и среднего бизнеса. Акцентировано внимание на том, что развитие и расширение сектора малого и среднего предпринимательства задекларировано одним из приоритетов государственной экономической политики в Украине. Приоритетным в решении первоочередных задач по решению вопроса развития малого и среднего предпринимательства является оптимизация обременительных процедур государственного регулирования, инструментом которого может быть дерегуляция, которая должна обеспечить улучшение бизнес-климата для малого предпринимательства, на что направлена статья.

Ключевые слова: государственное регулирование; государственная политика; малый и средний бизнес; план мероприятий; концепция программы; стратегия; дерегуляция

Постановка проблеми.

Розвиток та розширення сектору малого й середнього підприємництва (МСП) задекларовано одним із пріоритетів державної економічної політики в Україні. Кабінет Міністрів України (КМУ) затвердив Стратегію розвитку малого та середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року. Покищо зусилля Уряду зосереджені на таких кроках, як дерегуляція та реформа державних закупівель, що усувають бар'єри у веденні бізнесу для всіх підприємств та ставлять МСП у рівні конкурентні умови порівняно з великими підприємствами. В ін-

ших сферах підтримки МСП, таких як доступ до фінансування, кадрового забезпечення, формування культури підприємництва, спрощення виходу на зовнішні ринки, робиться менше практичних кроків.

Беручи до уваги досвід економічно розвинених країн, Україна потребує формування сприятливого бізнес-середовища для розвитку національного малого та середнього підприємництва. Саме суб'єкти малого та середнього бізнесу є базисом сталого розвитку держави, що забезпечує національне багатство за рахунок виробництва конкурентоспроможної продукції, збільшення ВВП,

створення робочих місць та підвищення рівня ефективної зайнятості населення, активізації інноваційного потенціалу країни, забезпечення її конкурентоспроможності на міжнародному ринку.

Останніми роками в Україні здійснено ряд реформ, що покращили регулювання діяльності МСБ. Однак за даними опитування бізнесу та бізнес-асоціацій, все ще потребуються зміни до проходження дозвільних процедур, митниці, адміністрування ПДВ та здійснення міжнародних платежів.

Разом із цим, враховуючи угоди про асоціацію та зону вільної торгівлі України з ЄС, а також Стратегію сталого розвитку «Україна-2020», сьогодення потребує значних зусиль для всебічної державної підтримки та розвитку національних бізнес-суб'єктів, насамперед не за рахунок повної дерегуляції бізнесу та затвердження формальних програмних ініціатив, а на основі формування чіткої та виваженої державної регуляторної політики у сфері розвитку малого і середнього бізнесу, що враховуватиме конкретні заходи щодо її реалізації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Дослідження державної регуляторної політики в сфері розвитку малого та середнього бізнесу знаходиться в центрі уваги багатьох вітчизняних науковців, зокрема таких як: М. Беззубова [1], В. Геєць [2], В. Дикань [3], Ю. Кіндзерський [4],

В. Мареніченко [5], Г. Талан [6], Ю. Харазишвілі [7] та ін. Віддаючи належне здобуткам науковців, слід констатувати, що воно потребує подальшого дослідження в силу практичної невирішеності ряду питань, що стримують розвиток МСП в Україні.

Державне регулювання економіки результативність впровадження державних планів та програм розвитку малого та середнього бізнесу за період 2010–2016 рр. та визначення перспектив реалізації Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 р.

Мета статті – аналіз державної політики в сфері розвитку малого та середнього бізнесу в Україні.

Виклад основного матеріалу

Аналіз державної регуляторної політики України в сфері розвитку малого та серед-

нього бізнесу доцільно розпочати із законодавчого нормативно-правового забезпечення даного процесу. Наразі основним нормативно-правовим документом, що визначає правові та економічні засади державної політики у сфері підтримки та розвитку малого і середнього бізнесу, є Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», прийнятий в березні 2012 року, що розкриває мету, принципи та напрямки державної політики уданій сфері [8].

Із метою гармонізації розвитку малого та середнього підприємництва в Україні, відповідно до принципів Акту з питань малого бізнесу для Європи, у 2010 р. було розроблено план заходів щодо реалізації наголошеної мети, що започаткувало процес розвитку малого та середнього підприємництва країни з урахуванням сучасних міжнародних вимог до функціонування

бізнес-суб'єктів [9].

Згодом, у серпні 2013 року було прийнято Концепцію Загальнодержавної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2014–2024 роки, в якій основними шляхами подолання проблем розвитку малого та середнього бізнесу було визначено наступні: дерегуляція господарської діяльності; розширення можливостей доступу суб'єктів малого і середнього підприємництва до отримання кредитних ресурсів; надання підтримки інноваційно-орієнтованим суб'єктам малого і середнього підприємництва; сприяння розвитку інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва; розвиток соціальної відповідальності бізнесу; удосконалення системи професійної освіти, підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для суб'єктів малого і середнього підприємництва; удосконалення співпраці між державою, приватним сектором та громадськими організаціями у сфері навчання підприємству; розширення можливостей участі суб'єктів малого і середнього підприємництва у реалізації проектів державно-приватного партнерства та ін. [10].

Відповідно до українського законодавства, суб'єктами малого та середнього бізнесу є: фізичні особи, зареєстровані в

установленому законом порядку як фізичні особи-підприємці, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 250 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 50 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України; юридичні особи-суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний

період (календарний рік) не перевищує 250 осіб, та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 50 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України [19].

Першочергово розглянемо як змінилася кількість суб'єктів господарювання за 2010–2016 рр. та чи відбулися позитивні зміни в наслідок реалізації державної політики розвитку малого та середнього підприємництва (табл. 1).

Таблиця 1

Кількість суб'єктів підприємництва в Україні, одиниць

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Суб'єкти великого підприємництва	586	659	698	659	497	423	383
Суб'єкти середнього підприємництва, у тому числі:	21338	21059	20550	19210	16618	15510	15113
- підприємства	20983	20753	20189	18859	15906	15203	14832
- фізичні особи-підприємці	355	306	361	351	712	307	281
Суб'єкти малого підприємництва (з урахуванням мікропідприємництва), у тому числі:	2162004	1679902	1578879	1702201	1915046	1958385	1850034
- підприємства	357241	354283	344048	373809	324598	327814	291154
- фізичні особи-підприємці	1804763	1325619	1234831	1328392	1590448	1630571	1558880
Суб'єкти мікропідприємництва, у тому числі:	2093688	1608819	1510776	1637180	1859887	1910830	1800736
- підприємства	300445	295815	286461	318477	278922	284241	247695
- фізичні особи-підприємці	1793243	1313004	1224315	1318703	1580965	1626589	1553041
Всього	2183928	1701620	1600127	1722070	1932161	1974318	1865530

Складено на основі [12]

Наразі відбувається постійне скорочення кількості суб'єктів підприємницької діяльності. Так, у 2016 році, порівняно з попереднім роком, кількість суб'єктів великого підприємництва зменшилася на 9,5 % (40 од.), а відносно 2010 року це скорочення склало 34,6 % (203 од.). Негативні тенденції характерні й для суб'єктів середнього та малого підприємництва: у 2016 році порівняно з 2015 роком їх кількість скоротилась на 2,6 % (397 од.) та 5,5 % (108351 од.), у 2016 році відносно до 2010 року – на 29,2 % (6225 од.) та 14,4 % (292952 од.) відповідно. Як наслідок скорочення чисель-

ності бізнес-суб'єктів – відбулося зменшення кількості зайнятих працівників у сфері підприємництва (таблиця 2).

Посилило податковий тиск на малий бізнес, особливо мікропідприємства, прийняття рішення про внесення змін до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», згідно якому єдиний внесок підлягає сплаті незалежно від фінансового стану підприємця [17], при цьому в розмірі не менше мінімального страхового внеску (352 грн – для фізичних осіб підприємців, що є платниками 1

групи єдиного податку, 704 грн – для фізичних осіб підприємців, що є платниками за спрощеною системою оподаткування, 2 групи єдиного податку) [18].

Таблиця 1

Кількість зайнятих працівників у сфері підприємництва України, тис. осіб

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Суб'єкти великого підприємництва	2400,3	2449,0	2484,2	2383,7	1915,1	1708,6	1586,6
- підприємства	3393,3	3252,6	3144,2	3012,1	2696,5	2604,7	2622,8
- фізичні особи-підприємці	20,5	20,9	44,0	42,1	69,9	28,0	27,1
Суб'єкти малого підприємництва (з урахуванням мікропідприємництва)	4958,6	4442	4285,2	4291,2	4115,2	3838,7	3871,8
- підприємства	2164,6	2091,5	2051,3	2010,7	1686,9	1576,4	1591,7
- фізичні особи-підприємці	2794,0	2350,5	2233,9	2280,5	2428,3	2262,3	2280,1
Суб'єкти мікропідприємництва	3540,7	3030,4	2851	2915,1	2976,9	2878,6	2814,7
- підприємства	832,6	788,9	788,2	795,3	723,5	691,4	642,7м
- фізичні особи-підприємці	2708,1	2241,5	2062,8	2119,8	2253,4	2187,2	2172,0
Всього	10772,7	10164,5	9957,6	9729,1	8796,7	8180	8108,3

Складено на основі [12]

Це автоматично змусило фізичних осіб-підприємців, що працюють не на постійній основі, або припинити свою діяльність, або піти в «тінь». Також, викликають особливе зацікавлення прийняті протягом останніх п'яти років законодавчі зміни в правилах державної реєстрації суб'єктів господарювання. Було введено так звану спрощену процедуру державної реєстрації юридичної особи та внесення змін в її установчі документи, реєстраційні дані, а нотаріусам надано право здійснювати реєстраційну діяльність.

Таким чином державна монополія в цій сфері була скасована та розширено поле для діяльності так званих «чорних реєстраторів» та «чорних нотаріусів». Використовуючи законодавчі прогалини та неточності (або інакше – розмитість прав), вони отримали можливість безперебійного внесення змін у склад власників та керівництва підприємств у відповідному державному реєстрі. Так, тільки в 2015 році завдяки таким «новаціям» відбулося близько.

3 тисяч рейдерських захоплень підприємств і лише 300 з них вдалося повернути попереднім власникам [4].

Отже, доцільно зробити висновок, що досягти запланованого рівня показників розвитку вітчизняного малого та середнього бізнесу, які задекларовані в Концепції Загальнодержавної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2014–2024 роки, наразі не вдалося.

Розуміючи масштабність цілей, визначених концепцією загальнодержавної програми, і враховуючи значні складнощі їх реалізації, Кабінетом Міністрів України уже в травні 2017 року було затверджено новий стратегічний план розвитку вітчизняного підприємництва, а саме Стратегію розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року, у якій визначено шість основних напрямків розвитку малого та середнього бізнесу: створення сприятливого середовища для розвитку малого і середнього підприємництва; розширення доступу малого і середнього підприємництва до фінансування; спрощення податкового адміністрування для суб'єктів малого і середнього підприємництва; популяризація підприємницької культури та розвиток навчання підприємницьким навичкам; сприяння експорту / інтернаціоналізації малого і середнього підприємни-

цтва; підвищення рівня конкурентоспроможності та інноваційного потенціалу малого і середнього підприємництва [11].

Проте, враховуючи той факт, що ключові напрямки діючої стратегії сформовано на основі вищенаведених програмних документів, виникають певні сумніви щодо ефективності її реалізації. Тим паче, що було представлено кілька варіантів Проекту стратегії, які так і не знайшли підтримки професійної громадськості. Вітчизняні експерти висловлюють досить критичні зауваження стосовно її змісту. Так, більшість експертів наголошують на важливості впровадження принципу дерегуляції економіки, про яку в Стратегії не сказано ані слова. В умовах відсутності в Державному бюджеті України закладених ресурсів для організації масштабних програм підтримки малого підприємництва, в умовах високого рівня системної корупції в державі, істотного рівня тіньового державного управління, яке, з одного боку, породжує тіньову економіку, а з іншого – виступає як замовник численних обтяжливих процедур державного регулювання, тільки дерегуляція може забезпечити певне покращення бізнес-клімату для малого підприємництва. Також піддається масштабній критиці термін дії, на який розроблено стратегічний документ. Експерти рекомендують істотно збільшити стратегічний горизонт – щонайменше на 5 років, оптимально – на 10 років. У цілому висновок щодо проекту Стратегії досить узгоджений: проект повинен бути відхилений і повернутий розробнику для кардинальної зміни [13].

Висновки.

Отже, підбиття підсумків реалізації планів та програм розвитку вітчизняного малого та середнього підприємництва і приведені приклади заходів державного регулятивного втручання в діяльність малих та середніх підприємств дозволяє відмітити нерезультативність та негативний вплив регулюючих інструментів державної політики в сфері розвитку малого та середнього бізнесу.

Сьогодні стратегічні державні ініціативи мають бути не результатом узагальнення попередніх проектів та програм, а якісно новим планом дій щодо розвитку малого та середнього бізнесу, що враховуватиме:

- використання кращого світового досвіду провадження державної політики в сфері розвитку малого та середнього бізнесу з урахуванням сучасних реалій української держави;

- формування законодавчої нормативно-правової бази, що забезпечуватиме стимулювання розвитку суб'єктів малого та середнього бізнесу, а не повну його дерегуляцію;

- удосконалення податкового законодавства шляхом формування гнучкої податкової політики, направленої на стимулювання розвитку вітчизняних бізнес-суб'єктів та формування сприятливого бізнес-клімату;

- формування пільгових умов для використання суб'єктами малого та середнього підприємництва державних ресурсів, зокрема фінансових, інформаційних, матеріально-технічних; інноваційних розробок та технологій;

- ініціювання державою процесу фінансування суб'єктів малого та середнього бізнесу на пільгових умовах, мінімізації кредитних ставок;

- зменшення кількості зовнішньоторговельних операцій, що підлягають регулюванню чи обмеженню;

- впровадження нових «гібридних» форм інтеграційного співробітництва малих та середніх підприємств, що передбачають співробітництво на взаємовигідних умовах без об'єднання їх власності;

- спрощення процедури перевірки сертифікатів походження товару;

- використання нових механізмів фінансування на регіональному та місцевому рівні (наприклад, використання механізму компенсації місцевими бюджетами відсоткових ставок для підприємців при створенні ними робочих місць);

- залучення міжнародних фінансово-кредитних інститутів до фінансування суб'єктів малого та середнього бізнесу, забезпечення державою захисту прав та інтересів останніх;

- збільшення прозорості відшкодування ПДВ, повернення невідшкодованого ПДВ;

- покращення рівня захисту прав інтелектуальної власності, визначення змісту всіх ключових понять в сфері інтелектуальної власності, узгодження національного законодавства згідно з актами ЄС.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

1. Беззубова М. О. Регулювання розвитку малого і середнього бізнесу в Україні: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 / М. О. Беззубова // Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України». – Київ, 2010. – 22 с.
2. Геєц В. М. Особенности взаимосвязи экономических и политических предпосылок реконструктивного развития экономики Украины / В. М. Геєц // Экономика Украины. – 2016. – № 12. – С. 3-21.
3. Дикань В. Л. Украина в глобальной миросистеме: особенности и последствия государственной экономической политики / В. Л. Дикань, А. В. Обруч // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2017. – № 59. – С. 9-18.
4. Киндзерский Ю. В. Украина: олигархическая ловушка развития в контексте институциональных трансформаций / Ю. В. Киндзерский // Белорусский экономический журнал. – 2016. – № 4. – С. 17-36.
5. Мареніченко В. В. Механізми реалізації державного регулювання якісного розвитку малого та середнього бізнесу в Україні: дис. ... канд. наук з держ. управ.: 25.00.02 / В. В. Мареніченко // Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет. – Дніпро, 2017. – 255 с.
6. Талан Г. О. Організаційно-економічне забезпечення розвитку малого та середнього бізнесу в системі регуляторної політики України: дис. ... канд. наук з держ. управ. / Г. О. Талан // Донецький державний університет управління. – Донецьк, 2014. – 199 с.
7. Харазишвили Ю. М. Свет и тень экономики Украины: резервы роста и модернизации / Ю. М. Харазишвили. – 2017. – Вып. 4. – С. 22-45.
8. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012 р. № 4618-VI. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>.
9. Про затвердження плану заходів щодо впровадження принципів Акта з питань малого бізнесу для Європи: розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2010 р. № 2000-р. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2000-2010%D1%80>.
10. Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2014-2024 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 серпня 2013 р. № 641-р. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/641-2013%D1%80#n9>.
11. Про схвалення Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 р. № 504-р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504-2017-%D1%80>.
12. Статистична інформація: офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
13. Проект Стратегии МСП-2020 косвенно предусматривает отмену упрощенной системы налогообложения. – Режим доступа: <http://jurliga.ligazakon.ua/news/2017/2/15/156381.htm>.
14. Эксперты: правительство Украины убивает малый и средний бизнес / РИА. Новости Украина. – Режим доступа : <http://rian.com.ua/analytics/20170329/1022700878.html>.
15. Фактор 3200. Как изменятся налоги для бизнеса. – Режим доступа: <http://biz.liga.net/all/all/stati/3559021-faktor-3200-kak-izmenyatsya-nalogi-dlyapredprinimateley.htm>.
16. Налоги по-новому: сколько украинцам придется отдать государству в 2017. – Режим доступа: <https://www.segodnya.ua/economics/finance/nalo-gi-po-novomu-skolko-ukraincam-pridet-sya-otdat-gosudarstvu-v-2017-m-784734.html>.
17. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 8 липня 2010 р. № 2464-VI. Із змінами та доповненнями внесеними Законом України від 3 жовтня 2017 р. № 2148-VIII. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.
18. Єдиний соціальний внесок: офіційний сайт Державної фіскальної служби України. – Режим доступу : <http://kyiv.sfs.gov.ua/okremistorinki/arhiv/print-113903.html>.
19. Аналітичний звіт «Інтеграція українського МСБ в ланцюги доданої вартості ЄС. – Режим доступу : <https://issuu.com/easybusinessua/docs/report>.
20. Матвеева О. Ю. Інвестиційна привабливість регіону в контексті формування засад забезпечення його сталого розвитку / О. Ю. Матвеева, А. С. Міняйло // Аспекти публічного управління. – 2015. – № 11-12. – С. 77-89.
21. Квітка С. А. Державне управління формуванням партнерських відносин між владою та бізнесом в умовах соціальних перетворень / С. А. Квітка. – Дніпро: «Грані», 2017. – 268 с.
22. Квітка С. А. Вплив глобалізації на взаємодію бізнесу та держави в Україні / С. А. Квітка // Аспекти публічного управління. – 2014. – № 9-10. – С. 29-35.

REFERENCES

1. Bezzubova, M.O. (2010). *Rehulivannia rozvytku maloho i serednoho biznesu v Ukraini [Regulation of development of small and medium business in Ukraine]*. Candidate's abstract. Kiev [in Ukrainian].
2. Heyets, V.M. (2016). Osobennosti vzaimosvjazi jekonomicheskikh i politicheskikh predposylok rekonstruktivnogo razvitija jekonomiki Ukrainy [Features of the relationship between economic and political prerequisites for the reconstruction of the Ukrainian economy]. *Economy of Ukraine*, 12, 3-21 [in Russian].
3. Dikan, V.L., & Obruch, A.V. (2017). Ukraina v global'noj mirosisteme: osobennosti i posledstvija gosudarstvennoj jekonomicheskij politiki [Ukraine in the global world system: features and consequences of state economic policy]. *Bulletin of the Economy of Transport and Industry*, 59, 9-18 [in Russian].
4. Kindzersky, Yu.V. (2016). Ukraina: oligarhicheskaja lovushka razvitija v kontekste institucional'nyh transformacij [Ukraine: Oligarchic Development Trap in the Context of Institutional Transformations]. *The Belarusian Economic Journal*, 4, 17-36 [in Russian].
5. Marenichenko, V.V. (2017). *Mekhanizmy realizatsii derzhavnoho rehulivannia yakisnoho rozvytku maloho ta serednoho biznesu v Ukraini [Mechanisms for the implementation of state regulation of qualitative development of small and medium business in Ukraine]*. Candidate's thesis. Dnipro [in Ukrainian].

6. Talan, G.O. (2014). *Orhanizatsiino-ekonomichne zabezpechennia rozvytku maloho ta serednoho biznesu v systemi rehuliatornoi polityky Ukrainy [Organizational and economic support of small and medium business development in the system of regulatory policy of Ukraine]*. Candidate's thesis. Donetsk [in Ukrainian].
7. Kharazhshvili, Yu.M. (2017). *Svet i ten' jekonomiki Ukrainy: rezervy rosta i modernizacii [Light and shadow of Ukraine's economy: reserves of growth and modernization]*. Vol. 4, 22-45 [in Russian].
8. *Pro rozvytok ta derzhavnu pidtryмку maloho i serednoho pidpriemnytstva v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 22.03.2012 r. № 4618-VI [About development and state support of small and medium enterprises in Ukraine: Law of Ukraine dated March 22, 2012 № 4618-VI]*. Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4618-17> [in Ukrainian].
9. *Pro zatverdzhennia planu zakhodiv shchodo vprovadzhennia pryntsyypiv Akta z pytan maloho biznesu dlia Yevropy: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 20 zhovtnia 2010 r. № 2000-r. [On Approval of the Plan of Measures to Implement the Principles of the Small Business Act for Europe: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated October 20, 2010 № 2000-r.]*. Retrieved from: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2000-2010%D1%80> [in Ukrainian].
10. *Pro skhvalennia Kontseptsii Zahalnoderzhavnoi prohramy rozvytku maloho i serednoho pidpriemnytstva na 2014-2024 roky: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28 serpnia 2013 r. № 641-r. [On Approval of the Concept of the National Development Program for the Development of Small and Medium-Sized Enterprises for 2014-2024: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated August 28, 2013 № 641-p.]*. Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/641-2013%D1%80#n9> [in Ukrainian].
11. *Pro skhvalennia Stratehii rozvytku maloho i serednoho pidpriemnytstva v Ukraini na period do 2020 roku: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24 travnia 2017 r. № 504-r [On Approval of the Strategy for the Development of Small and Medium-Sized Entrepreneurship in Ukraine for the Period until 2020: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated May 24, 2017 № 504-p.]*. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/504-2017-%D1%80> [in Ukrainian].
12. *Statystychna informatsiia: ofitsiinyi sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Statistical information: official site of the State Statistics Service of Ukraine]*. Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].
13. *Proekt Strategii MSP-2020 kosvenno predusmatryvaet otmenu uproshtshenoj systemy nalogooblozhenija [The draft SME Strategy 2020 indirectly provides for the abolition of the simplified taxation system]*. Retrieved from: <http://jurliga.ligazakon.ua/news/2017/2/15/1563.htm> [in Russian].
14. Jeksperty: pravitel'stvo Ukrainy ubivaet malyj i srednij biznes [Experts: Ukrainian government kills small and medium business]. *RIA. News Ukraine*. Retrieved from: <http://rian.com.ua/analytics/20170329/1022700878.html> [in Russian].
15. *Faktor 3200. Kak izmenjatsja nalogi dlja biznesa [Factor 3200. How taxes change for business]*. Retrieved from: <http://biz.liga.net/all/all/stati/3559021.htm> [in Russian].
16. *Nalogi po-novomu: skol'ko ukraincam pridetsja otdat' gosudarstvu v 2017 [Taxes in a new way: how many Ukrainians will have to give to the state in 2017]*. Retrieved from: <https://www.segodnya.ua/economics/finance/nalogi-po-novomu-skol-ukrainsk-pridetsya-otdatgosudarstvu-v-2017-m-784734.html> [in Ukrainian].
17. *Pro zbir ta oblik yedynoho vnesku na zahalnooboviazkove derzhavne sotsialne strakhuvannia: Zakon Ukrainy vid 8 lypnia 2010 r. № 2464-VI. Iz zminyamy ta dopovnenniamy vnesenyymy Zakonom Ukrainy vid 3 zhovtnia 2017 r. № 2148-VIII [On collection and accounting of a single contribution to the compulsory state social insurance: Law of Ukraine dated July 8, 2010 № 2464-VI. As amended and supplemented by the Law of Ukraine of October 3, 2017, № 2148-VIII]*. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/law/show/2464-17> [in Ukrainian].
18. *Yedyniy sotsialnyi vnesok: ofitsiinyi sait Derzhavnoi fiskalnoi sluzhby Ukrainy [Single Social Contribution: Official Website of the State Fiscal Service of Ukraine]*. Retrieved from: <http://kyiv.sfs.gov.ua/okremistorinki/arhiv/print-113903.html> [in Ukrainian].
19. *Analitichnyi zvit «Intehratsiia ukrainskoho MSB v lantsiuhy dodanoi vartosti Yes [Analytical report «Integration of Ukrainian SMEs in the EU added value chain]*. Retrieved from: <https://issuu.com/easybusinessua/docs/report> [in Ukrainian].
20. Matveieva, O.Yu., & Minyaylo, A.S. (2015). Investytsiina pryvablyvist rehionu v konteksti formuvannia zasad zabezpechennia yoho staloho rozvytku [Investment attractiveness of the region in the context of forming the basis for ensuring its sustainable development]. *Aspects of Public Administration*, 11-12, 77-89 [in Ukrainian].
21. Kvitka, S.A. (2017). *Derzhavne upravlinnia formuvanniam partnerskykh vidnosyn mizh vladoiu ta biznesom v umovakh sotsialnykh peretvoren [State Management of the Formation of Partnership Relations between Government and Business in the Context of Social Transformations]*. Dnipro: Grani [in Ukrainian].
22. Kvitka, S.A. (2014). *Vplyv hlobalizatsii na vzaiemodiiu biznesu ta derzhavy v Ukraini [The Impact of Globalization on the Interaction of Business and State in Ukraine]*. *Aspects of public administration*, 9-10, 29-35 [in Ukrainian].

Каюн Сергій Васильович

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України 49044, м. Дніпро, вул. Гоголя, 29

Email: filosof2122614@gmail.com

Kaiun Serhii

Dnipropetrovsk regional institute of public administration of National academy for public administration under the President of Ukraine 29, Hoholya str., Dnipro, 49044, Ukraine

Цитування: Каюн С. В. Особливості державного регулювання у сфері розвитку малого та середнього бізнесу в Україні / С. В. Каюн // *Аспекти публічного управління*. – 2018. – Т. 6. – № 11-12. – С. 56-63.

Citation: Kaiun, S.V. (2018). *Osoblyvosti derzhavnoho rehuliuвання u sferi rozvytku maloho ta serednoho biznesu v Ukraini [Features of governing small and medium business development in Ukraine]*. *Public administration aspects*, 6 (11-12), 56-63.

Стаття надійшла / Article arrived: 02.11.2018

Схвалено до друку / Accepted: 06.12.2018